

**РЕПУБЛИКА БЪЛГАРИЯ
МИНИСТЕРСКИ СЪВЕТ**

РЕШЕНИЕ № .....

от ..... 2016 година

ЗА одобряване на законопроект

На основание чл. 87, ал. 1 от Конституцията на Република България

МИНИСТЕРСКИЯТ СЪВЕТ

РЕШИ:

1. Одобрява проекта на Закон за хранителната верига.
2. Предлага на Народното събрание да разгледа и приеме законопроекта по т. 1.
3. Министърът на земеделието и храните да представи законопроекта по т. 1 в Народното събрание.

МИНИСТЪР-ПРЕДСЕДАТЕЛ:

БОЙКО БОРИСОВ

ЗА ГЛАВЕН СЕКРЕТАР НА МИНИСТЕРСКИЯ СЪВЕТ:

ВЕСЕЛИН ДАКОВ

ГЛАВЕН СЕКРЕТАР НА МИНИСТЕРСТВОТО НА ЗЕМЕДЕЛИЕТО И ХРАНИТЕ:

ГЕОРГИ СТОЯНОВ

ДИРЕКТОР НА ДИРЕКЦИЯ „АДМИНИСТРАТИВНО И ПРАВНО ОБСЛУЖВАНЕ“ НА МЗХ:

МАГДАЛЕНА ДАКОВА

ПАРЛАМЕНТАРЕН СЕКРЕТАР НА МИНИСТЕРСТВОТО НА ЗЕМЕДЕЛИЕТО И ХРАНИТЕ:

СВЕТОСЛАВ КАЗАКОВ

ЗАКОН за хранителната верига

Глава първа ОБЩИ ПОЛОЖЕНИЯ

Чл. 1. (1) Този закон урежда:

1. компетентните органи по хранителната верига, осъществяващи:

- а) държавната политика по хранителна верига;
- б) официален контрол;
- в) оценка на риска;
- г) обмяна на информация за риска по хранителната верига;

2. условията и реда за:

а) осъществяване на официален контрол на територията на Република България по хранителната верига;

б) свободното движение на животни, зародишни продукти, растения и растителен репродуктивен материал, фуражи и храни в рамките на, въвеждането им на територията на Европейския съюз, реекспорта и износа им за трети държави;

в) разработването и изпълнението на единния многогодишен национален контролен план;

г) вземане на проби, методите за анализ и национални референтни лаборатории;

3. координацията и взаимодействието между органите, по този закон и други органи на местно и национално ниво;

4. осъществяване на административна помощ и сътрудничество в областта на хранителната верига между компетентните органи на Република България, останалите държави - членки на ЕС и Европейската комисия, включително и функционирането на системата за бързо предупреждение за храни и фуражи (RASFF), системите EUROPHYT и TRACES и Система за административна помощ и сътрудничество по смисъла на Решение за изпълнение (ЕС) 2015/1918 на Комисията от 22 октомври 2015 година за създаване на системата за административна помощ и сътрудничество („система АПС“) съгласно Регламент (ЕО) № 882/2004 на Европейския парламент и на Съвета относно официалния контрол, провеждан с цел осигуряване на проверка на

съответствието със законодателството в областта на фуражите и храните и правилата за опазване здравето на животните и хуманното отношение към животните (ОВ L 280, 24.10.2015г.), наричано по-нататък „Решение (ЕС) 2015/1918“, на територията на Република България;

5. мерки, свързани с хранителната верига при кризи и извънредни ситуации:

б. управлението на разходите, свързани с хранителната верига от:

а) държавния бюджет на Република България;

б) общия бюджет на Европейския съюз съгласно изискванията на Регламент (ЕС) № 652/2014 на Европейския парламент и на Съвета от 15 май 2014 година за установяване на разпоредби за управлението на разходите, свързани с хранителната верига, здравеопазването на животните и хуманното отношение към тях, здравето на растенията и растителния репродуктивен материал, за изменение на директиви 98/56/ЕО, 2000/29/ЕО и 2008/90/ЕО на Съвета, на регламенти (ЕО) № 178/2002, (ЕО) № 882/2004 и (ЕО) № 396/2005 на Европейския парламент и на Съвета, на Директива 2009/128/ЕО на Европейския парламент и на Съвета и на Регламент (ЕО) № 1107/2009 на Европейския парламент и на Съвета и за отмяна на решения 66/399/ЕИО, 76/894/ЕИО и 2009/470/ЕО на Съвета (ОВ L 189, 27.6.2014), наричан по-нататък „Регламент (ЕС) № 652/2014“.

(2) Дейностите по този закон се основават на общите принципи и изисквания за безопасността по цялата хранителна верига, залегнали в Регламент (ЕО) № 178/2002 на Европейския парламент и на Съвета от 28 януари 2002 година за установяване на общите принципи и изисквания на законодателството в областта на храните, за създаване на Европейски орган за безопасност на храните и за определяне на процедури относно безопасността на храните (ОВ L 31, 1.2.2002), наричан по-нататък „Регламент (ЕО) № 178/2002“.

Чл. 2. (1) Законът се прилага за следните елементи на хранителната верига:

1. храни по смисъла на чл. 2 от Регламент (ЕО) № 178/2002, включително:

а) виното, продуктите, получени от грозде и вино, плодовите вина и оцета по смисъла на Закона за виното и спиртните напитки;

б) етиловият алкохол и дестилатите от земеделски произход и спиртни напитки по смисъла на Закона за виното и спиртните напитки;

2. фуражи по смисъла на чл. 3, параграф 4 от Регламент (ЕО) № 178/2002;

3. животни;

4. странични животински продукти и производни продукти по смисъла на чл. 3, параграф 1 и 2 от Регламент (ЕО) № 1069/2009 на Европейския парламент и на Съвета

от 21 октомври 2009 година за установяване на здравни правила относно странични животински продукти и производни продукти, непредназначени за консумация от човека и за отмяна на Регламент (ЕО) № 1774/2002 (Регламент за страничните животински продукти) (ОВ L 300, 14.11.2009);

5. ветеринарномедицински продукти и инвитродиагностични ветеринарномедицински средства по смисъла на Закона за ветеринарномедицинската дейност;

6. растения и растителни продукти по смисъла Закона за защита на растенията;

7. продукти за растителна защита по смисъла на чл. 2, параграф 1 от Регламент (ЕО) № 1107/2009 на Европейския парламент и на Съвета от 21 октомври 2009 година относно пускането на пазара на продукти за растителна защита и за отмяна на директиви 79/117/ЕИО и 91/414/ЕИО на Съвета;

8. растителен репродуктивен материал по смисъла чл. 1, параграф 2 от Регламент 850/2006;

9. материали и предмети, предназначени за контакт с храни по смисъла на чл. 1 и 2 от Регламент (ЕО) № 1935/2004 на Европейския парламент и на Съвета от 27 октомври 2004 година относно материалите и предметите, предназначени за контакт с храни, и за отмяна на Директиви 80/590/ЕИО и 89/109/ЕИО (ОВ L 338, 13.11.2004);

(2) Законът се прилага и за всички дейности по хранителната верига, свързани с елементите по ал. 1.

Чл. 3. Специфичните изисквания към отделните елементи и дейностите от хранителната верига, посочени в чл. 2, се определят със специални нормативни актове на европейското и националното законодателство.

Г л а в а   в т о р а

КОМПЕТЕНТНИ ОРГАНИ ПО ХРАНИТЕЛНАТА ВЕРИГА

Раздел I

Органи, осъществяващи държавна политика

Чл. 4. (1) Министърът на земеделието и храните, министърът на здравеопазването, министърът на икономиката и министърът на околната среда и водите провеждат държавната политика по хранителната верига.

(2) Министрите по ал. 1 се подпомагат от специализирани ведомствени и междуведомствени структури в съответното министерство.

(3) Министрите по ал. 1 осигуряват обучение на лицата от ведомствата по чл. 11, ал. 1 и лицата, на които са възложени задачи по прилагането на контрола.

Чл. 5. (1) Министерът на земеделието и храните провежда държавната политиката по отношение на:

1. здраве на растенията и продукти за растителна защита;
2. здраве на животните и аквакултурите, отглеждани или диви, ембриони и зародишни продукти;
3. хуманно отношение към животните;
4. ветеринарномедицинските продукти и инвитро диагностични ветеринарномедицински средства;
5. фуражите;
6. храните, с изключение на бутилирани натурални, минерални, натурални, изворни и трапезни води, етиловия алкохол и дестилатите от земеделски произход и спиртни напитки;
7. страничните животински продукти и производни продукти;
8. генетично модифицираните храни и фуражи;
9. лабораториите в областта на хранителната верига в системата на Министерството на земеделието и храните;
10. зоонози;
11. растителния репродуктивен материал и генетични ресурси в растениевъдството;
12. генетичните ресурси в животновъдството и развъдната дейност с тях;
13. остатъците от ветеринарномедицински продукти и продукти за растителна защита;
14. пушилни кондензанти, първични катранови фракции и пушилни ароматизанти;
15. лозаро-винарския сектор.

(2) Министерът на земеделието и храните провежда политика на качество съгласно Регламент (ЕО) № 834/2007 на Съвета от 28 юни 2007 година относно биологичното производство и етикетването на биологични продукти и за отмяна на Регламент (ЕИО) № 2092/91(ОВ L 189, 20.7.2007) и Регламент (ЕС) № 1151/2012 на Европейския парламент и на Съвета от 21 ноември 2012 година относно схемите за качество на селскостопанските продукти и храни (ОВ L 343, 14.12.2012) в съответствие със Закона за прилагане на общата организация на пазарите на земеделски продукти на Европейския съюз и Закона за храните.

Чл. 6. Министерът на здравеопазването провежда държавната политика по отношение на:

1. безопасността, защита на здравето и интересите на потребителите при производството, дистрибуцията и пускането на пазара на:

а) бутилираните натурални, минерални, изворни и трапезни води;

б) храни със специално предназначение;

2. инфекции, предавани на хора чрез храни и води;

3. използването на здравни претенции при предлагане на храни;

4. лабораториите в областта на хранителната верига, в системата на Министерството на здравеопазването.

Чл. 7. Министерът на икономиката осъществява държавната политика по отношение на безопасността и качеството при производството на етилов алкохол от земеделски произход, дестилати от земеделски произход и на спиртните напитки.

Чл. 8. Министерът на околната среда и водите провежда държавната политика за освобождаване на ГМО в околната среда.

Чл. 9. (1) Министерът на земеделието и храните и министърът на здравеопазването съвместно провеждат политиката по отношение на:

1. безопасността, защита на здравето и интересите на потребителите при производството, преработката и пускането на пазара на:

а) нови храни и нови хранителни съставки;

б) хранителни добавки;

в) храни, облъчени с йонизиращи лъчения;

2. предоставянето на информация за храните;

3. влагането на добавки, ензими, ароматизанти и хранителни съставки с ароматични свойства в храни;

4. замърсители в храни;

5. остатъци от пестициди и ветеринарномедицински продукти в храни;

6. производството, предлагането и използването на материали и предмети, предназначени за контакт с храни;

7. национални стандарти за храни и такива разработени от браншови организации.

(2) Министерът на земеделието и храните и министърът на околната среда и водите съвместно провеждат държавната политика за въвеждането, износа и транзита на ГМО съгласно изискванията на Закона за генетично модифицирани организми.

Чл. 10. (1) Министрите по чл. 4 могат да делегират изпълнението на специфични дейности, свързани с официалния контрол, на контролни органи при условията и по реда, определени в чл. 5, параграф 2 от Регламент (ЕО) № 882/2004.

(2) Изискванията към контролните органи по ал. 1 и начинът на провеждане на надзор върху дейността им се определят с наредба на всеки от министрите по чл. 4, в случай, че не са предвидени в акт на Европейския съюз.

(3) При делегиране на дейности по ал. 1, съответният министър уведомява писмено Европейската комисия. В уведомлението се посочва компетентния орган, който делегира дейности, дейностите, които делегира, както и контролния орган, на когото се делегира изпълнението на специфичните дейности.

(4) Съответният министър по чл. 4 може да отмени делегирането при условията на Регламент (ЕО) № 882/2004.

(5) Когато в структурата на някой от компетентните органи по чл. 11, ал. 1 се включва повече от едно звено, ръководителят на съответния орган утвърждава процедура/и за координация и сътрудничество между тях.

Раздел II

Органи, извършващи официален контрол

Чл. 11. (1) Компетентни органи по смисъла на чл. 2, параграф 4 от Регламент (ЕО) № 882/2004, извършващи официален контрол са:

1. Българската агенция по безопасност на храните (БАБХ),
2. Регионалните здравни инспекции (РЗИ);
3. Регионалните инспекции по околна среда и водите (РИОСВ);
4. Изпълнителната агенция по сортоизпитване, апробация и семеконтрол;
5. Изпълнителната агенция по селекция и репродукция в животновъдството;
6. Изпълнителната агенция по лозата и виното;
7. Министерството на икономиката.

(2) Министърът на вътрешните работи, министърът на отбраната, министърът на транспорта, информационните технологии и съобщенията и министърът на правосъдието чрез упълномощени от тях лица упражняват контрол върху елементите на хранителната верига и дейностите, свързани с тях в подведомствените им обекти със специален пропускателен режим.

Чл. 12 Органите по чл. 11, ал. 1 могат да делегират задачи свързани с официалния контрол на един или няколко контролни органи съгласно чл. 5 от Регламент (ЕО) № 882/2004 и съобразно спецификата на дейността им.

Чл. 13. Българската агенция по безопасност на храните осъществява официален контрол при условията, по реда и съгласно правомощията, уредени в Закона за

Българската агенция по безопасност на храните, Закона за храните, Закона за ветеринарномедицинската дейност, Закона за фуражите, Закона за генетично модифицираните организми, Закона за пчеларството, Закона за защита на растенията, Закона за защита на животните, Закона за рибарството и аквакултурите, Закона за прилагане на общата организация на пазарите на земеделски продукти на Европейския съюз и нормативните актове по прилагането им.

Чл. 14. Регионалните здравни инспекции осъществяват официален контрол при условията, по реда и съгласно правомощията, уредени в Закона за храните, Закона за здравето и нормативните актове по прилагането им.

Чл. 15. Регионалните инспекции по околна среда и водите осъществяват контрол при условията, по реда и съгласно правомощията, уредени в Закона за генетично модифицираните организми, Закона за опазване на околната среда, Закона за управление на отпадъците, Закона за водите и нормативните актове по прилагането им.

Чл. 16. Изпълнителната агенция по сортоизпитване, апробация и семеконтрол осъществява контрол при условията, по реда и съгласно правомощията, уредени в Закона за посевния и посадъчен материал, Закона за генетично модифицираните организми и нормативните актове по прилагането им.

Чл. 17. Изпълнителната агенция по селекция и репродукция в животновъдството осъществява контрол при условията, по реда и съгласно правомощията, уредени в Закона за животновъдството, Закона за генетично модифицираните организми, Закона за пчеларството и нормативните актове по прилагането им.

Чл. 18. Изпълнителната агенция по лозата и виното осъществява контрол при условията, по реда и съгласно правомощията, уредени в Закона за виното и спиртните напитки и нормативните актове по прилагането му.

Чл. 19. Министърът на икономиката осъществява контрол при условията, по реда и съгласно правомощията, уредени в Закона за виното и спиртните напитки и нормативните актове по прилагането му.

Чл. 20. Компетентните органи, които извършват контрол по хранителната верига извършват вътрешни или организират извършването на външни одити съгласно изискванията на чл. 4, параграф 6 от Регламент (ЕО) № 882/2004.

Чл. 21. (1) Министрите по чл. 4, съобразно техните компетенции, организират извършването на одит на органите, които осъществяват контрол по хранителната верига.

(2) Одитите по ал. 1 се извършват в съответствие с изискванията на законодателството на ЕС.

Раздел III

Органи, извършващи оценка на риска

Чл. 22. Оценката на риска по хранителната верига се извършва от Центъра за оценка на риска по хранителната верига към Министерството на земеделието и храните (ЦОРХВ) по реда и съгласно правомощията, уредени в Закона за оценка на риска по хранителната верига и актовете по прилагането му.

Чл. 23. (1) За извършване на оценка на риска по хранителната верига органите по чл. 4 и чл. 11 и другите органи, имащи отношение към хранителната верига предоставят на ЦОРХВ информация за резултатите от провежданата от тях дейност по хранителната верига по отношение на данните по чл. 4 от Закона за оценка на риска по хранителната верига.

(2) Редът и начинът за предоставяне на информацията по ал. 1 се определят с наредбата по чл. 54.

Чл. 24. (1) Центърът за оценка на риска по хранителната верига, във връзка с установени от него рискове, прави препоръки за обучение на служителите от органите по чл. 4 и 11, ал. 1 и лицата, на които са делегирани задачи, свързани с официалния контрол съгласно чл. 5 от Регламент (ЕО) № 882/2004.

(2) Изискванията за обучението на лицата по ал. 1 се определят с наредби на съответните министри по чл. 4.

Раздел IV

Обмен на информация за риска

Чл. 25. (1) Министерството на земеделието и храните координира дейностите за обмяна на информация за риска съгласно чл. 3, параграф 13 и чл. 10 от Регламент 178/2002.

(2) Министерството на земеделието и храните уведомява Европейската комисия и/или другите държави членки относно възникнали рискове на територията на страната в рамките на хранителната верига, когато законодателството на ЕС го изисква.

(3) Министерството на земеделието и храните чрез БАБХ уведомява Световната организация по здравеопазване на животните относно възникнали огнища на заразни болести по животните и Европейската и средиземноморска организация за растителна защита относно вредители по растенията, съгласно изискванията на съответната организация, а чрез ЦОРХВ уведомява Европейския орган за безопасност на храните

относно анализираният от него риск, свързани с безопасността на хранителната верига.

(4) Министерство на здравеопазването уведомява Световната здравна организация, Европейския център за превенция и контрол на заболяванията за случаите, възникнали на територията на страна по отношение на инфекции, предавани на хора чрез храни и води с риск от международно разпространение, съгласно изискванията на съответната организация.

Чл. 26. (1) Органите по чл. 4, 11 и 22 и заинтересованите страни обменят информация и си взаимодействат в процеса на анализ на риска по отношение на опасностите, рисковете и свързаните с тях фактори.

(2) Обмяната на информация за риска се отнася към:

а) въпроси, свързани с прилагане на изискванията на законодателство на ЕС, включително и трансграничното по безопасност на хранителната верига;

б) сигнали или информация, свързана с даден елемент или дейност по хранителната верига;

в) информация, свързана с координацията и контрола на болестите по растенията, животните и зоонозите;

г) други въпроси, свързани с риска по хранителната верига.

(3) В случай, че сигнал или информация, свързани с безопасността по хранителната верига, е изпратен/а по погрешка до друг орган, същият е длъжен в деня на получаването му да препрати сигнала или информацията на съответния компетентен орган по този закон.

Чл. 27. (1) Органите по чл. 4 и 11, в рамките на техните компетенции, реагират на всеки сигнал от други органи и лица с искане за информация или съдействие.

(2) При получаване на сигнала/съобщението по ал. 1, съответният орган предприема следните действия:

а) потвърждава получаването на сигнала/съобщението и информира подателя и Министерството на земеделието и храните, че въпросът се разглежда;

б) прави проучване за установяване на фактите и обстоятелствата, посочени в сигнала;

в) информира подателя и Министерството на земеделието и храните за резултата по буква „б“.

Г л а в а   т р е т а
ОФИЦИАЛЕН КОНТРОЛ ПО ХРАНИТЕЛНАТА ВЕРИГА
Раздел I

Осъществяване на контрол по хранителната верига

Чл 28. (1) Контролът по хранителната верига се извършва при спазване на изискванията на чл. 3 от Регламент (ЕО) № 882/2004 и специалните закони по чл. 3 и включва дейностите, посочени в чл. 10, параграф 2 от Регламент (ЕО) № 882/2004. Контролът върху етилов алкохол от земеделски произход, дестилати от земеделски произход и спиртните напитки се извършва съгласно изискванията на Регламент (ЕИО) № 1014/90 на Комисията от 24 април 1990 година за определяне на подробни правила за прилагане относно определянето, описването и представянето на спиртните напитки и Регламент (ЕО) № 110/2008 на Европейския парламент и на Съвета от 15 януари 2008 година относно определянето, описанието, представянето, етикетирването и защитата на географските указания на спиртните напитки и за отмяна на Регламент (ЕИО) № 1576/89 на Съвета (ОВ L 105, 25.4.1990).

(2) Контролът по хранителната верига се осъществява съгласно:

1. изискванията на чл. 4, параграфи 2 – 5 от Регламент (ЕО) № 882/2004 и методите и техниките на контрол, посочени в чл. 10, параграф 1 от Регламент (ЕО) № 882/2004;

2. документирани процедури в съответствие с изискванията на чл. 8, параграфи 1, 3 и 4 от Регламент (ЕО) № 882/2004.

(3) Контролът по хранителната верига се осъществява при спазване на принципите за законност, независимост, обективност, безпристрастност, прозрачност, толерантност и защита правата на заинтересованите страни.

(4) За извършения контрол по хранителната верига, органите и лицата по чл. 4 и 11, ал. 1 изготвят писмени записи, съгласно изискванията на чл. 9 от Регламент (ЕО) № 882/2004.

(5) Лицата, които осъществяват контрола по хранителната верига се обучават, в съответствие с чл. 6 от Регламент (ЕО) № 882/2004, съобразно спецификата на дейността им.

Чл. 29. Органите по чл. 4 и 11, ал. 1 осигуряват безпристрастност, качество и последователност на официалния контрол на всички нива, в съответствие с чл. 4, параграф 4 от Регламент (ЕО) № 882/2004 и осъществяват правомощията си при

условия на високо ниво на прозрачност и поверителност, в съответствие с чл. 7 от Регламент (ЕО) № 882/2004.

Чл. 30. (1) Контролът по хранителната верига се извършва и по сигнали, жалби и публикации.

(2) В случаите по ал. 1, по искане на бизнес оператора, контролният орган разяснява обстоятелства, посочени в сигнала/жалбата или публикацията и предоставя приложените доказателства, при спазване на изискванията за поверителност на информацията, предмет на професионална тайна, по смисъла на чл. 7 на Регламент 882/2004.

(3) Контролните органи по чл. 11, ал. 1 утвърждават инструкции за реда и начина за предоставяне на информацията и доказателствата по ал. 2, както и за резултатите от извършения контрол.

Чл. 31. При осъществяване на официалния контрол органите по чл. 11, ал. 1 имат право:

1. на достъп до всички места за извършване на дейностите по хранителната верига, свързани с елементите на хранителната верига по чл. 2 и необходимата документация .

2. да изискват съдействие от всички лица, извършващи дейност по хранителната верига или техни представители;

3. да предприемат незабавно, дори и без съгласието на лицата по т. 2, необходимите мерки за профилактика, ограничаване и ликвидиране на болести по животните, зоонози и токсикоинфекции при хората, вредители по растенията, ликвидиране на кризи с храни и фуражи;

4. да вземат проби от елементите на хранителната верига;

5. да извършват проверка за съответствие с изискванията.

Чл. 32. (1) Органите по чл. 11, ал. 1, съобразно контролираните от тях дейности, в зависимост от тежестта на установените нарушения на нормативните изисквания, предприемат една или няколко от следните мерки:

1. предписват отстраняване на установените от тях несъответствия от нормативните изисквания, без да дават указания за начина на отстраняване;

2. ограничават достъпа до обектите, чрез поставяне на удостоверителни знаци;

3. ограничават или забраняват пускането на пазара на елементи по чл. 2, ал. 1;

4. предприемат принудителни административни мерки за гарантиране безопасността на елементите на хранителната верига и дейностите по чл. 2, предвидени в чл. 54 от Регламент (ЕО) № 882/2004, както и в специалните закони по чл. 3.

5. спират временно или прекратяват дейността на обектите и в местата, свързани с хранителната верига в зависимост от тежестта на установените нарушения, а при неплащане на таксите, определени в съответните тарифи - до момента на тяхното заплащане;

6. затварят обект, в който се извършва дейност, без същият да е одобрен или регистриран по съответния ред или му е наложена мярка по т. 5 и ограничават достъпа до него. В този случай се налагат и мерки по т. 2 и 8;

7. разпореждат изтегляне от пазара на елемент/и по хранителната верига за сметка на бизнес операторите;

8. разпореждат унищожаване на елемент/и по хранителната верига за сметка на бизнес операторите.

(2) Спирането на дейността на обектите по ал. 1, т. 5 се налага и в случаите на непредоставяне на достъп и/или съдействие по чл. 31, т. 1 и/или 2;

(3) Изпълнението на мерките по ал. 1 и 2 е за сметка на нарушителя.

(4) Мерките по ал. 1, т. 2 – 5, 7 и 8 се налагат и при наличие на опасност за здравето на хората, животните и растенията, която не е в резултат на нарушение на нормативни изисквания и не е ситуация по чл. 65, ал. 1. В този случай изпълнението на мерките е за сметка на държавния бюджет.

(5) Налагането на мерки по ал. 1 и 2 не освобождава отговорните лица от административно наказателна отговорност, ако не подлежат на по-тежко наказание.

Чл. 33. (1) Мерките по чл. 32, ал. 1, т. 1-3, 5-8 се налагат с:

1. предписание – по чл. 32, ал. 1, т. 1;

2. заповед – по чл. 32, ал. 1, т. 2, 3, 5 – 8;

(2) Мерките по чл. 32, ал. 1, т. 4 се налагат, както следва :

1. по чл. 54 от Регламент (ЕО) № 882/2004 – със заповед;

2. по специалните закони по чл. 3 - с акта, посочен в съответния закон.

(2) Актовете по ал. 1 и 2 подлежат на обжалване по реда на Административнопроцесуалния кодекс. Обжалването не спира изпълнението.

(3) За констатиране на отстраняване на нарушенията, за които са наложени мерки по чл. 32, ал. 1, с изключение на т. 6, след извършване на проверка от контролния орган, се съставя протокол от лицето, извършило проверката, копие от който се предоставя срещу подпис на бизнес оператора или упълномощен от него представител. С подписването на протокола, съответният акт по ал. 1 се счита за прекратен.

(4) В случаите по чл. 32, ал. 1, т. 6 по искане на собственика или ползвателя на обекта ограничаването на достъпа до него се отменя след извършена проверка, в случай че лицето използва обекта/мястото за дейности, които не попадат в обхвата на хранителната верига. В този случай контролният орган премахва удостоверителните знаци. За извършената проверка и премахването на знаците съответният контролен орган съставя протокол, който се връчва срещу подпис на лицето.

Чл. 34. (1) Обектите, в които се осъществяват дейности по хранителната верига, се регистрират или одобряват от органите на официален контрол след представяне на разрешение за ползване, в случай че обектите представляват строежи от I, II или III категория или на удостоверение за експлоатация, в случай че обектите представляват строежи от IV, или V категория, съгласно изискванията на Закона за устройство на територията. За обектите по категория VI от Закона за устройство на територията се изисква разрешение за поставяне.

(2) Органите за официален контрол в областта на хранителната верига:

1. участват в състава на експертните съвети по устройство на територията съгласно чл. 6, ал. 2 от Закона за устройство на територията, като:

а) съгласуват проекти на устройствени планове, когато в тях се предвижда обект от хранител/ната верига;

б) дават становище по инвестиционните проекти за обекти от хранителната верига;

2. дават становище по инвестиционните проекти за обекти от хранителната верига и в случаите когато същите се одобряват въз основа на оценка за съответствие по чл. 142, ал. 2 от Закона за устройство на територията.

(3) За становище от органите за официален контрол в областта на хранителната верига се представят инвестиционни проекти, които са изготвени, подписани и подпечатани от квалифициран специалист с легитимно годишно удостоверение за пълна проектантска правоспособност съгласно националното законодателство и от управителя на фирмата консултант, извършила оценката за съответствие съгласно чл. 142, ал. 9 от Закона за устройство на територията.

Чл. 35. (1) Органите за официален контрол в областта на хранителната верига:

а) участват в състава на държавната приемателна комисия по смисъла на чл. 177, ал. 2 от Закона за устройство на територията или издават становища по готовността на строежите за въвеждане в експлоатация, които представляват строежи от I, II или III категория;

б) издават становища при издаване на удостоверение за ползване за обекти, които представляват строежи от IV, или V категория.

(2) Инвестиционните проекти на обектите по чл. 34, ал. 1 в областта на хранителната верига не се одобряват и същите не се въвеждат в експлоатация без представено положително становище на представител на органа на официален контрол.

Чл. 36. Търговия от разстояние с елементи на хранителната верига се осъществява при условията и реда на специалните нормативни актове по чл. 3.

Чл. 37. (1) Когато в резултат на установени нарушения се налага допълнителен контрол, който надвишава обичайните контролни дейности на компетентния орган, бизнесоператорите от хранителния сектор заплащат разходите, произтичащи от допълнителния официален контрол в размер, утвърден с тарифи или ценоразписи, събирани от съответните компетентни органи, в съответствие с чл. 28 от Регламент (ЕО) № 882/2004.

(2) В случай че допълнителният контрол включва вземането и анализирането на проби, същите се заплащат от бизнесоператора.

Чл. 38. (1) За нанесени вреди от незаконосъобразни актове, действия или бездействия на органите по чл. 4 и чл. 11, ал. 1 или по повод изпълнение на дейности по този закон, се прилагат разпоредбите на Закона за отговорността на държавата за вреди.

(2) Отговорността на виновните длъжностни лица спрямо държавата за изплатените обезщетения по ал. 1 се осъществява при условията и по реда, предвидени в Кодекса на труда, Закона за държавния служител или в друг закон или указ.

Раздел II

Официален контрол при въвеждане, износ или реекспорт от трети държави

Чл. 39. Официалният контрол при въвеждане, износ или реекспорт от трети държави на елементи по чл. 2, ал. 1 се осъществява от съответния компетентен контролен орган по чл. 11, ал. 1, в съответствие с правото на Европейския съюз и националното законодателство.

Чл. 40. Въвеждане или реекспорт на елементите на хранителната верига от трети страни, предназначени за Европейския съюз се осъществява само през гранични пунктове, одобрени и функциониращи в съответствие със законодателството на Европейския съюз.

Чл. 41. Министърът на земеделието и храните:

1. където е приложимо, определя със заповед граничните пунктове на територията на Република България, които имат подходящи съоръжения за контрол върху елементите на хранителната верига, отговарящи на изискванията на правото на Европейския съюз;

2. уведомява Европейската комисия за определените гранични пунктове по т. 1.

Чл. 42. (1) Износът на живи животни, храни, фуражи, растения, растителни и/или странични животински продукти или производни продукти се извършва в съответствие с изискванията на чл. 12 от Регламент (ЕС) № 178/2002 и другото приложимо законодателство на Европейския съюз.

(2) За случаите извън ал. 1 се отнасят изискванията на съответното приложимо европейско и/или национално законодателство.

Чл. 43. Министърът на земеделието и храните и министърът на здравеопазването съобразно техните компетенции издават наредби за прилагане изискванията на чл. 12 от Регламент (ЕО) № 178/2002.

Чл. 44. Въвеждане, реекспорт и износ на растителен репродуктивен материал от и за трети държави се осъществява съгласно изискванията на глава седма на Закона за посевния и посадъчен материал.

Чл. 45. Въвеждането и износът на вината, продуктите, получени от грозде и вино, плодовите вина, оцета, етиловия алкохол и дестилатите от земеделски произход, и на спиртните напитки се осъществява съгласно изискванията на Закона за виното и спиртните напитки, както и изискванията на Регламент (ЕИО) № 1014/90 и Регламент (ЕО) № 110/200.

Чл. 46. При внос от трети държави на храни и фуражи, които не отговарят на изискванията на приложимото законодателство на ЕС, органите по чл. 11, ал. 1 предприемат мерките чл. 19 от Регламент (ЕО) № 882/2004.

Раздел III

Единен многогодишен национален контролен план

Чл. 47. (1) За ефективното извършване на официалния контрол по хранителната верига Министерството на земеделието и храните, съгласувано с Министерството на здравеопазването, разработва и актуализира Единен многогодишен национален контролен план (ЕМНКП) съгласно чл. 41-43 от Регламент 882/2004.

(2) Планът по ал. 1 се изготвя в съответствие с Решение на Комисията 2007/363/ЕО от 21 май 2007 година относно насоките за подпомагане на държавите-

членки при изготвянето на единния интегриран многогодишен национален план за контрол, предвиден в Регламент (ЕО) № 882/2004 на Европейския парламент и на Съвета (ОВ L 138, 30.5.2007).

Чл. 48. (1) Министерството на земеделието и храните изготвя и изпраща на Европейската комисия годишен доклад за изпълнение на ЕМНКП.

(2) Изготвянето и утвърждаването на годишния доклад и изпращането му до Европейската комисия се осъществява в съответствие с изискванията на чл. 44, параграф 3-5 в Регламент(ЕО) № 882/2004.

(3) Ръководителите на органите, извършващи официален контрол по чл. 11, ал.1 представят ежегодно до 31 март на министъра на земеделието и храните подробен годишен доклад за изпълнението на Единния многогодишен национален контролен план за предходната година.

(4) Отговорни за изпълнението на ЕМНКП са контролните органи в съответствие с компетенциите по този закон.

Раздел IV

Условия и ред за вземане на проби, методи за анализ, национални референтни лаборатории

Чл. 49. (1) Вземането на проби на храни и фуражи и анализирането им се извършва съгласно изискванията, посочени в Регламент (ЕО) № 882/2004.

(2) Вземането на проби за анализ на растения и растителни продукти, продукти за растителна защита, растителен репродуктивен материал и за целите на зоотехнически проверки се извършва съгласно действащото законодателство на ЕС и националното законодателство в тази област.

(3) Вземането и анализа на проби от елементи на хранителната верига по чл. 2, ал. 1, за които няма изисквания на актове на ЕС или национално законодателство, се определя с наредба на съответния министър или министри в обхвата на областите по чл. 5 – 9.

Чл. 50. (1) Анализи на проби за целите на официалния контрол се извършват в лаборатории, които отговарят на критериите по чл. 12, параграф 2 и 3 от Регламент (ЕО) № 882/2004.

(2) Всеки от министрите по чл. 4 съобразно своите компетенции, определя със заповед официалните лаборатории, в които се извършва анализ на проби за целите на официалния контрол на елементите на хранителната верига по чл. 2. За определените

лаборатории се води списък, който се публикува на интернет страницата на съответното министерство.

(3) Когато определена лаборатория, включена в един или повече списъци по ал. 2, не изпълнява вече условията, посочени в чл. 12, параграф 2 от Регламент (ЕО) № 882/2004, съответният министър по чл. 4 със заповед я заличава от списъка.

(4) Заповедите по ал. 3 се обжалват по реда на Административнопроцесуалния кодекс. Обжалването не спира изпълнението.

Чл. 51. (1) Министрите по чл. 4 съобразно своите компетенции (съвместно или поотделно) определят със заповед националните референтни лаборатории (НРЛ) за изследвания на елементите на хранителната верига по чл. 2, ал. 1 които отговарят изискванията, определени в чл. 33, параграф 4 на Регламент (ЕО) № 882/2004.

(2) Министърът на земеделието и храните, съответно министърът на здравеопазването информират ЕК, съответната референтна лаборатория на ЕС и референтните лаборатории на другите държави членки за определените от тях НРЛ.

Г л а в а ч е т в ъ р т а

КООРДИНАЦИЯ И ВЗАИМОДЕЙСТВИЕ МЕЖДУ КОМПЕТЕНТНИТЕ ОРГАНИ

Чл. 52. (1) За да се гарантира, че всички елементи на хранителната верига по чл. 2, ал. 1, въведени в Република България от трети държави, са преминали граничен контрол, компетентните органи по чл. 11, ал.1 съвместно с Агенция "Митници", с Главна дирекция "Гранична полиция" на Министерството на вътрешните работи и Националната агенция по приходите си взаимодействат съгласно изискванията на чл. 24, параграф 1 от Регламент (ЕО) № 882/2004 и на националното законодателство.

(2) Взаимодействието по ал. 1 включва обмен на:

1. информация и документите относно въвеждането, реекспорта и износа на пратки на елементи на хранителната верига по чл. 2, ал. 1;

2. информация за манифеста на плавателния съд (кораб, лодка и други), влака или самолета;

3. информация от други източници достъпни за сухопътните, железопътните, пристанищните или летищните търговски компании по отношение на бизнесоператорите и пратките за нетърговски цели;

4. друга информация, която е от значение за контрола по хранителната верига;

5. длъжностни лица за участие в съвместни проверки, когато ситуацията го изисква.

(3) За подпомагане изпълнението на задълженията, произтичащи от правото на Европейския съюз, органите по чл. 11, ал.1 получават достъп до информационни системи на Агенция "Митници".

(4) Информационните системи на компетентните органи по чл. 11, ал.1 и на Агенция "Митници" обменят информация при условия и по ред в съответствие с изискванията на чл. 24, параграф 2 – 4 от Регламент (ЕО) № 882/2004, определени в споразумение между тези администрации.

(5) Центърът за оценка на риска по хранителната верига се включва в държавните информационни системи за обмен на информация по хранителната верига.

Чл. 53. (1) С цел осъществяване на ефективен контрол и за защита на потребителите, органите по чл. 4 и чл. 11, ал.1 координират дейностите си с Министерство на вътрешните работи, Агенция „Митници“, Държавна агенция за национална сигурност, Националната агенция по приходите свързани с установени измамни или заблуждаващи практики, подправяне на храни и всякакви други практики, както и предприетите мерки за предотвратяване и преустановяване на такива практики.

(2) Министрите по чл. 4 определят лица за контакт за измами по отношение на елементите на хранителната верига и дейностите по чл. 2, за които информират органите по ал. 1, както и ЕК.

Чл. 54. Редът и начинът на взаимодействие между органите, имащи отношение към хранителната верига се уреждат с наредба на Министерския съвет.

Чл. 55. В процеса на изготвянето, оценката и преразглеждането на законодателството в областта на хранителната верига, специализираната администрация на водещото ведомство по чл. 4 провежда открити и прозрачни обществени консултации.

Чл. 56. (1) Компетентните органи в областта на хранителната верига изготвят план за изпълнение на препоръки за отстраняване на несъответствия, констатирани при мисии на Европейската комисия или трети държави.

(2) Когато препоръките по ал. 1 са насочени към няколко компетентни органи, те изготвят общ план за коригиране на несъответствията.

Чл. 57. Министерството на вътрешните работи, Министерството на финансите, Министерството на отбраната, Министерството на транспорта, информационните технологии и съобщенията и/или Министерството на правосъдието и кметовете на общини при поискване оказват съдействие на контролните органи по чл. 11, ал. 1 при осъществяване на правомощията им по този закон.

Чл. 58. (1) По искане на контролните органи по чл. 11, ал. 1, Министерството на вътрешните работи, Министерството на отбраната, Министерството на транспорта, информационните технологии и съобщенията и Министерството на правосъдието предоставят информация относно контролираните от тях обекти по чл. 11, ал. 2.

(2) Ведомствата по ал. 1 осигуряват на органите по чл. 11, ал. 1 достъп до обекти по хранителната верига, собственост на ведомствата, които са на специален пропускателен режим.

Чл. 59. Кметовете на общини уведомяват компетентните органи по този закон за извършването на дейност по хранителната верига в обекти на територията на съответната община, които не са регистрирани или одобрени по съответния ред.

Г л а в а п е т а

АДМИНИСТРАТИВНА ПОМОЩ И СЪТРУДНИЧЕСТВО В ОБЛАСТТА НА ХРАНИТЕЛНАТА ВЕРИГА МЕЖДУ КОМПЕТЕНТНИТЕ ОРГАНИ НА РЕПУБЛИКА БЪЛГАРИЯ , ОСТАНАЛИТЕ ДЪРЖАВИ - ЧЛЕНКИ И ЕВРОПЕЙСКАТА КОМИСИЯ И СИСТЕМИ ЗА БЪРЗО ПРЕДУПРЕЖДЕНИЕ

Чл. 60. (1) Министърът на земеделието и храните:

1. одобрява списък на длъжностните лица за връзка на територията на страната, чрез които се осъществява координирането на комуникациите между компетентните органи на Република България и останалите държави - членки на ЕС, включително предаването и получаването на молби за помощ;

2. уведомява Европейската комисия и другите държави членки за всички промени настъпили в списъка по т. 1.

(2) В случай на заявена помощ, определените лица по ал. 1, т. 1 изпращат необходимата информация съгласно процедурата и условията описани в чл. 36 от Регламент (ЕО) № 882/2004.

(3) Когато се установи несъответствие, което може да има последствия за друга държава членка или държави членки, лицата по ал. 1, т. 1 предават тази информация на другата държава членка или държави членки съгласно процедурата и условията, описани в чл. 37 от Регламент (ЕО) № 882/2004.

(4) Когато, при осъществяване на официален контрол на мястото на получаване на стоките или по време на транспортирането им, се установи, че пратките не съответстват на изискванията по отношение на елементите на хранителните верига и поради това биха изложили на риск здравето на хората, животните или нарушават

законодателството на ЕС в областта на хранителната верига, лицата по ал. 1 уведомяват незабавно компетентния орган на държавата членка експедитор съгласно процедурата и условията описани в чл. 38 от Регламент (ЕС) № 882/2004.

Чл. 61. (1) За ефективно функциониране на системата за бързо предупреждение за храни и фуражи в Република България се създават звена за контакт, чрез които системата функционира като част от Система за бързо предупреждение по чл. 50, параграф 1 от Регламент (ЕО) № 178/2002.

(2) Звената за контакт по системата са:

1. национално звено за контакт на Република България в Министерството на земеделието и храните;

2. звено за контакт в Министерството на здравеопазването;

3. звено за контакт в Българската агенция по безопасност на храните;

4. звено за контакт в Министерството на икономиката;

5. звено за контакт в Изпълнителната агенция по лозата и виното.

(3) При работа със системата за бързо предупреждение персоналят на звената по ал. 2 спазва правилата за поверителност съгласно чл. 52 от Регламент (ЕО) № 178/2002.

(4) Звеното по ал. 2, т.1 чрез мрежа от звена за контакт в страната, следи за спазването на изискванията на Регламент (ЕС) № 16/2011 на Комисията от 10 януари 2011 г. за установяване на мерки за прилагане за Системата за бързо предупреждение за храни и фуражи (ОВ L 6, 11.1.2011).

(5) Звеното по ал. 2, т. 1:

1. подпомага министъра на земеделието и храните при провеждането и прилагането на политиката в обхвата на системата;

2. оказва методическа помощ, координира и подпомага работата на останалите звена по системата в страната;

3. провежда обучения и одитира звената за контакт в страната по ал. 2, т. 2-5 на всичките му нива. Одит на звената извън системата на Министерството на земеделието и храните се извършва в присъствието на длъжностни лица от централно ниво на съответното ведомство.

4. може да бъде подпомагано от ведомства извън тези, в които функционират звена за контакт по системата и/или да съдейства с цел събиране и обработване на необходимата информация;

5. нотифицира Европейската комисия чрез системата за бързо предупреждение в случаите по чл. 50, параграф 3 от Регламент (ЕО) № 178/2002 и я информира за предприетите от него действия или мерки след получаване на изпратените чрез

системата за бързо предупреждение нотификации и допълнителна информация съгласно изискването на чл. 50, параграф 5 от Регламент (ЕО) № 178/2002.

(6) Ръководителите на ведомства, в които функционират звена за контакт по системата осигуряват длъжностно лице, което да е на разположение двадесет и четири часа в денонощието, 7 дни в седмицата, както и 24-часов достъп в денонощието до работното му място .

(7) Условиата и редът за изграждане и функциониране на системата за бързо предупреждение за храни и фуражи в Република България се уреждат с наредба на Министерския съвет.

(8) Когато националното звено по ал. 2, т. 1 разполага с информация за съществуването на сериозен пряк или косвен риск за здравето на човека и животните, в обхвата на дейност на системата, получена от звената за контакт по ал2, т. 2 – 5, тази информация незабавно се съобщава на Европейската комисия чрез системата за бързо предупреждение.

Чл. 62. (1) Към БАБХ се създава национално звено, което разполага със съответното оборудване, необходимо за съвместимостта ѝ с функционирането на интегрираната компютризирана ветеринарна система, наречена TRACES (Trade Control and Expert System), на Европейската комисия.

(2) Звеното по ал. 1 методически ръководи всички регионални и общински звена в страната и координира прилагането на изискванията на Решение на Комисията № 2009/821/ЕО от 28 септември 2009 година относно съставяне на списък на граничните инспекционни пунктове, определяне на някои правила относно инспекциите, извършвани от ветеринарните експерти на Комисията, и определяне на ветеринарните единици в TRACES (ОВ L 296, 12.11.2009), Регламент (ЕО) № 599/2004 на Комисията от 30 март 2004 година относно приемане на хармонизиран образец на сертификат и инспекционен доклад, свързан с търговията в рамките на Общността с животни и продукти от животински произход (ОВ L 94, 31.3.2004) и Регламент (ЕО) № 136/2004 на Комисията от 22 януари 2004 година за определяне на процедурите за ветеринарни проверки на граничните инспекционни пунктове на Общността на продукти, внасяни от трети страни (ОВ L 21, 28.1.2004).

Чл. 63. (1) В случай на залавяне на вредител, установяване на растения или растителни продукти, които не отговарят на изискванията на общностното законодателство, БАБХ не по-късно от два работни дни след датата на залавянето или установяването изпраща чрез система EUROPHYT нотификация до Комисията.

(2) Условието и редът за установяване в България на системата EUROPHYT за уведомяване на заловени пратки или вредни организми от трети държави, които представляват непосредствена опасност за здравето на растенията на територията на ЕС, се уреждат с наредба на министъра на земеделието и храните.

Чл. 64. (1) Министерството на земеделието и храните е орган за връзка и достъп до управляваната от Европейската комисия Система за административна помощ и сътрудничество по смисъла на чл. 4 от Решение за изпълнение (ЕС) 2015/1918 на Комисията от 22 октомври 2015 година за създаване на системата за административна помощ и сътрудничество („система АПС“) съгласно Регламент (ЕО) № 882/2004 на Европейския парламент и на Съвета относно официалния контрол, провеждан с цел осигуряване на проверка на съответствието със законодателството в областта на фуражите и храните и правилата за опазване здравето на животните и хуманното отношение към животните (ОВ L 280, 24.10.2015г.), наричано по-нататък „Решение (ЕС) 2015/1918“.

(2) В специализираната администрация на Министерство на земеделието и храните се създава и функционира звено за координация с органите по чл. 4 и 11, ал. 1, с Европейската комисия и другите държави членки.

(3) Органите по чл. 4 и 11 определят служители, които събират и предоставят информация на звеното по ал. 2.

(4) Звеното по ал. 2 уведомява Европейската комисия за служителите, на които да се предостави достъп до АПС по смисъла на чл. 3, параграф 3 от Решение (ЕС) 2015/1918, както и за последващи промени.

(5) Служителите от звеното по ал. 2 спазват изискванията на Решение (ЕС) 2015/1918 при работа в АПС.

Г л а в а ш е с т а

МЕРКИ ПРИ УПРАВЛЕНИЕ НА КРИЗИ, ИЗВЪНРЕДНИ СИТУАЦИИ И ИЗМАМИ, СВЪРЗАНИ С ХРАНИТЕЛНАТА ВЕРИГА

Чл. 65. (1) За изпълнението на общия план на Съюза за управление на кризи, посочен в член 55 от Регламент (ЕО) № 178/2002, министрите по чл. 4 одобряват, в съответствие със своите компетенции, оперативни планове за управление на кризи свързани с храни и фуражи.

(2) За останалите елементи от хранителната верига, извън тези по ал. 1, министрите по чл. 4 одобряват, в съответствие със своите компетенции оперативни планове за управление на кризи.

Чл. 66. (1) Оперативните планове по чл. 65, ал. 1 и 2 се изготвят на база на критериите посочени в чл. 13, параграф 2 - 4 от Регламент (ЕО) № 882/2004 от органите по чл. 11, в сътрудничество с Центъра за оценка на риска по хранителната верига.

(2) Оперативните планове по чл. 65, ал. 1 и 2 се изпълняват незабавно, когато се установи сериозен риск за здравето на хората, животните или растенията, пряко или чрез околната среда.

Чл. 67. (1) Когато възникне непосредствена и голяма опасност за хората, животните или растенията, пряко или чрез околната среда, съответният министър по чл. 4 в рамките на посочените в чл. 5 – 9 области, определя със заповед една или няколко от следните мерки за отстраняване на опасността.

1. забрана за пускане на пазара на елемент/и по чл. 2, ал. 1;
2. забрана за използването на елемент/и по чл. 2, ал. 1;
3. определяне на специални условия за пускане на пазара на елемент/и по чл.2, ал. 1;
4. изтегляне от пазара на елемент/и по чл.2, ал. 1;
5. унищожаване на елемент/и по чл.2, ал. 1;
6. спиране или прекратяване на дейността на обектите по хранителната верига;
- 7.ограничаване на достъпа до определени райони, и/или излизането извън тях
8. други подходящи мерки в зависимост от опасността.

(2) Разходите по изпълнение на мерките по ал. 1 са за сметка на бюджета на съответното ведомство.

(3) За възстановяване на изплатените разходи по ал. 2, съответното ведомство предявява регресен иск срещу лицето, по чиято вина е възникнала опасността по ал. 1.

Чл. 68. Мерките по чл. 67 могат да се обжалват по реда на Административнопроцесуалния кодекс. Обжалването не спира изпълнението.

Г л а в а   с е д м а

УПРАВЛЕНИЕ НА РАЗХОДИТЕ СВЪРЗАНИ С ОФИЦИАЛНИЯ КОНТРОЛ ПО ХРАНИТЕЛНАТА ВЕРИГА

Раздел I

Управление на разходите от държавния бюджет

Чл. 69. Необходимите средства за покриване на разходите на органите по чл. 11, свързани с дейността им по хранителната верига, съобразно тяхната компетентност, се осигуряват целево приоритетно от държавния бюджет в бюджетите им.

Раздел II

Управление на разходите от общия бюджет на Европейския съюз, свързани с хранителната верига

Чл. 70. От общия бюджет на Европейския съюз се финансират дейностите по хранителната верига при условията и по реда на Регламент (ЕС) № 652/2014 на Европейския парламент и на Съвета от 15 май 2014 година за установяване на разпоредби за управлението на разходите, свързани с хранителната верига, здравеопазването на животните и хуманното отношение към тях, здравето на растенията и растителния репродуктивен материал, за изменение на директиви 98/56/ЕО, 2000/29/ЕО и 2008/90/ЕО на Съвета, на регламенти (ЕО) № 178/2002, (ЕО) № 882/2004 и (ЕО) № 396/2005 на Европейския парламент и на Съвета, на Директива 2009/128/ЕО на Европейския парламент и на Съвета и на Регламент (ЕО) № 1107/2009 на Европейския парламент и на Съвета и за отмяна на решения 66/399/ЕИО, 76/894/ЕИО и 2009/470/ЕО на Съвета (ОВ L 189, 27.6.2014).

Г л а в а о с м а

АДМИНИСТРАТИВНОНАКАЗАТЕЛНИ РАЗПОРЕДБИ

Чл. 71. (1) Който в нарушение на чл. 31, т. 1 не осигури достъп на контролен орган при осъществяване на контрола, се наказва с глоба в размер от 2000 до 5000 лв, а при повторно нарушение – от 5000 до 10000 лв.

(2) Който в нарушение на чл. 31, т. 2 не окаже изисканото съдействие на контролен орган при осъществяване на контрола, се наказва с глоба в размер от 500 до 2000 лв, а при повторно нарушение – от 2000 до 5000 лв.

(3) Който възпрепятства контролния орган при осъществяване на дейностите по чл. 31, т. 3-5, се наказва с глоба в размер от 1000 до 2000 лв, а при повторно нарушение – от 2000 до 5000 лв.

Чл. 72. (1) Който не изпълни мярка по чл. 32, ал. 1, т. 1, се наказва с глоба в размер от 200 до 1000 лв, а при повторно нарушение – от 1000 до 2000 лв.

(2) Когато нарушението по ал. 1 е извършено от юридическо лице или едноличен търговец, се налага имуществена санкция в размер от 500 до 2000 лв., а при повторно нарушение от 2000 до 4000 лв.

Чл. 73. Който отстрани удостоверителен знак по чл. 32, ал. 1, т. 2, се наказва с глоба в размер от 5000 до 10000 лв, а при повторно нарушение – от 10000 до 20000 лв.

Чл. 74. (1) Който не изпълни мярка по чл. 32, ал.1, т. 3, 7 и 8, се наказва с глоба в размер от 5000 до 10000 лв, а при повторно нарушение – от 10000 до 20000 лв.

(2) Когато в резултат на нарушението по ал. 1 са настъпили значителни икономически загуби или опасност за здравето на хора или животни, глобата е от 10000 до 20000 лв., а при повторно нарушение - от 20000 до 50000 лв.

(3) Когато нарушението по ал. 1 е извършено от юридическо лице или едноличен търговец, се налага имуществена санкция в размер от 10000 до 20000 лв., а при повторно нарушение от 20000 до 30000 лв.

(4) Когато в резултат на нарушението по ал. 1 са настъпили значителни икономически загуби или опасност за здравето на хора или животни, на юридическото лице или на едноличния търговец се налага имуществена санкция от 20 000 до 50 000 лв., а при повторно нарушение от 50 000 до 100 000 лв.

Чл. 75. (1) Който извършва дейност в обект в нарушение на чл. 32, ал. 1, т. 5 и 6, се наказва с глоба в размер от 5000 до 10000 лв, а при повторно нарушение – от 10000 до 20000 лв.

(2) Когато в резултат на нарушението по ал. 1 са настъпили значителни икономически загуби или опасност за здравето на хора или животни, глобата е от 10000 до 20000 лв., а при повторно нарушение - от 20000 до 50000 лв.

(3) Когато нарушението по ал. 1 е извършено от юридическо лице или едноличен търговец, се налага имуществена санкция в размер от 10000 до 20000 лв., а при повторно нарушение от 20000 до 30000 лв.

(4) Когато в резултат на нарушението по ал. 1 са настъпили значителни икономически загуби или опасност за здравето на хора или животни, на юридическото лице или на едноличния търговец се налага имуществена санкция от 20 000 до 50 000 лв., а при повторно нарушение от 50 000 до 100 000 лв.

Чл. 76. (1) Който не изпълни мярка, наложена по чл. 67, се наказва с глоба в размер от 10000 до 20000, а при повторно нарушение – от 20000 до 50000 лв.

(2) Когато нарушението по ал. 1 е извършено от юридическо лице или едноличен търговец, се налага имуществена санкция в размер от 15000 до 50000 лв, а при повторно нарушение – от 50000 до 100000 лв.

Чл. 77. Административните наказания за нарушения на нормативните изисквания в областта на хранителната верига извън случаите по чл. 71-76, се определят и налагат по реда и при условията на специалните закони по чл. 3.

Чл. 78. Административните наказания по чл. 71-76 се налагат, ако за същите нарушения не са предвидени по-тежки наказания.

Чл. 79. (1) Актовете за установяване на нарушения по чл. 71-76 се издават от лицата, които осъществяват официален контрол по хранителната верига, в зависимост от обхвата на осъществявания от тях контрол.

(2) Наказателните постановления по ал. 1 се издават от ръководителите на съответните контролни органи по чл. 11, ал. 1 или упълномощени от тях лица.

Чл. 80. Органите по чл. 4 и чл. 11, ал. 1 съобразно своята компетентност, уведомяват при поискване Европейската комисия за административните наказания и принудителните административни мерки, наложени за нарушения на законодателството в областта на хранителната верига.

ДОПЪЛНИТЕЛНИ РАЗПОРЕДБИ

§ 1. Разпоредбите на този закон, препращащи към мерки и процедури по Регламент (ЕО) № 178/2002 и Регламент (ЕО) № 882/2004 се отнасят и за елементите по хранителната верига по чл. 2, които не са включени в обхвата на тези регламенти.

§ 2. По смисъла на този закон:

1. **„Животни“** са бозайници, птици, земноводни, влечуги, риби, мекотели, ракообразни и други гръбначни и безгръбначни животни, отглеждани от човека със стопанска цел или обитаващи дивата природа, които влизат в хранителната верига.

2. **„Значителни икономически загуби“** са материални щети в размер над 150 000 лв.

3. **„Непосредствена и голяма опасност“** е опасност, при която могат пряко или косвено да настъпят вредни последици за:

а) здравето на хората, и/или

б) селското стопанство и/или околната среда, които застрашават националната сигурност и/или икономиката на страната.

4. **„Хранителна верига“** са всички етапи на производство, преработка и разпространение на храни и фуражи съгласно чл. 3, параграф 16 на Регламент (ЕО) № 178/2002, както и производството и разпространението на растителен и животински репродуктивен материал, като се вземат предвид и всички аспекти, които имат

потенциално въздействие върху безопасността на храните и се разглеждат като един непрекъснат процес.

§ 3. За целите на този закон се прилагат дефинициите, посочени в чл. 2 и 3 на Регламент (ЕО) № 178/2002, чл. 2 на Регламент (ЕО) № 882/2004, чл. 2 на Регламент (ЕС) № 609/2013, чл. 2 и Приложение I на Регламент (ЕС) № 1169/2011, чл. 2 на Регламент (ЕО) № 834/2007, чл. 3 на Регламент (ЕС) № 1151/2012 и на Решение (ЕС) 2015/1918, както и тези на специалните закони по чл. 3.

§ 4. Законът въвежда изискванията на Решение на Комисията 2008/654/ЕО от 24 юли 2008 година относно насоките за подпомагане на държавите-членки при изготвянето на годишния доклад за единния интегриран многогодишен национален план за контрол, предвиден в Регламент(ЕО) № 882/2004 на Европейския парламент и на Съвета (ОВ L 214, 9.8.2008).

§ 5. Законът е издаден при спазване на реда и условията на Директива (ЕС) 2015/1535 на Европейския парламент и на Съвета от 9 септември 2015 година установяваща процедура за предоставянето на информация в сферата на техническите регламенти и правила относно услугите на информационното общество (ОВ L 241, 17.9.2015)

ЗАКЛЮЧИТЕЛНА РАЗПОРЕДБА

§ 6. Този закон влиза в сила от деня на обнародването му в „Държавен вестник“.

М О Т И В И

към проекта на Закон за хранителната верига

Проектът на Закон за хранителната верига предвижда създаването на една обща рамка, която да регламентира същността на хранителната верига и включените в нея елементи. За първи път се посочват конкретно компетентните органи, които провеждат политиката в тази област, органите, които осъществяват официалния контрол върху елементите на хранителната верига и органът, извършващ оценката на риска по хранителната верига. Необходимостта от създаването на Закон за хранителната верига се обуславя от факта, че до настоящия момент в Република България не съществува единен закон, който да обединява цялата дейност по хранителната верига, ясно да посочва отделните нейни елементи в тяхната цялост като един непрекъснат процес, с ясно посочване и разграничаване на компетентностите на органите, осъществяващи оценката на риска по хранителната верига, политиката и контрола върху тях и свързаните с тях дейности. Към настоящия момент отделните елементи на хранителната верига са регламентирани поотделно в Закона за храните, Закона за фуражите, Закона за защита на животните, Закона за ветеринарномедицинската дейност, Закона за защита на растенията, Закона за генетично модифицираните организми, Закона за животновъдството, Закона за опазване на околната среда, Закона за здравето, Закона за пчеларството и нормативните актове по прилагането им. Тези закони обаче регламентират сегментирано елементите на хранителната верига и не става ясен обхвата им в нейната цялост, като един непрекъснат процес, започващ с първичното производство, здравеопазването и хуманно отношение към животните и здравето на растенията, преминаването през всички етапи на събиране, транспортиране, преработката и дистрибуцията на крайния продукт, готов за консумация от хората, по смисъла на Регламент (ЕО) № 178/2002. Съществуват и текстове, които се припокриват в отделните закони, като по този начин не става ясно разграничаването между функциите на отделните органи, и съответно разграничение и яснота в дейностите, за които носят отговорност. От друга страна много въпроси, свързани с взаимодействието и координацията между компетентните органи както на национално ниво от една страна, така и между компетентните органи на Република България, Европейската комисия и компетентните органи на другите държави членки не са обхванати напълно или направо липсват в отделните закони.

С настоящия проект **се цели** именно да се създаде обща рамка по хранителната верига, която ясно да посочва и включва всички нейни елементи както поотделно, така и в тяхната цялост, така че да обхване целия процес от първичното производство, здравеопазването и хуманното отношение към животните и здравето на растенията, и всички етапи до получаването на крайния продукт, готов за

консумация от хората. Друга цел на законопроекта е да бъдат ясно разграничени компетенциите и функциите на отделните органи, осъществяващи анализа и оценката на риска, политиката и официалния контрол на отделните елементи и дейности по хранителната верига, както и взаимодействието и координацията между тях.

По този начин ще се постигне съответствие на националното законодателство, с това на ЕС в тази област, същото ще бъде опростено, рационализирано и ясно. Ще се гарантира прилагането на унифицирани процедури и ще се постигне осъществяване на координиран контрол за съответствие с изискванията на европейското право и българското законодателство по цялата хранителна верига.

С реализирането на настоящия законопроект **ще бъдат постигнати следните резултати :**

- създаване на обща рамка по хранителната верига, чрез която ясно да се посочат всички нейни елементи както поотделно, така и в тяхната цялост, за да се обхване целият процес от първичното производство, здравеопазването и хуманното отношение към животните и здравето на растенията, и всички етапи до получаването на крайния продукт, готов за консумация от хората;
- ясно разграничаване на компетенциите и функциите на отделните органи, осъществяващи политиката и официалния контрол по хранителната верига, оценката на риска, както и взаимодействието и координацията между тях;
- постигане на съответствие на националното законодателство, с това на ЕС, в тази област, рационализиране и яснота;
- гарантиране прилагането на унифицирани процедури и постигане на координиран контрол за съответствие с изискванията на европейското право и българското законодателство по цялата хранителна верига, с което ще се постигне по-голяма сигурност при потребителите;
- следвайки примера на ЕС за създаване на единна правна рамка, България няма да има процедурни затруднения в случай на бъдещи адаптации на законодателството на ЕС по безопасност на храните поради промени в достиженията на правото на ЕС.

С постигането на посочените резултати като цяло ще се повиши ефективността на официалния контрол върху безопасността на храните и сигурност за потребителите.